

Obrasci formiranja i reprodukcije vladajućih elita u bivšoj Jugoslaviji: i vertikalna pokretljivost

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 11 | Nivo: Fakultet organizacionih nauka

Sadržaj

Uvod.....	3
Opšte karakteristike elite.....	4
Međugeneracijska pokretljivost.....	8
Unutargeneracijska pokretljivost.....	9

Uvod

Ovaj rad se sastoji iz dva dela. U prvom delu se daju opšte strukturalne karakteristike i analizira vertikalna pokretljivost pripadnika vladajućih elita u Srbiji i Hrvatskoj. Naročita pažnja se posvećuje tokovima međugeneracijske i unutargeneracijske pokretljivosti. Biće izneti i rezultati empirijskog istraživanja socijalne reprodukcije i nekih karakteristika vladajućih elita u Srbiji i Hrvatskoj krajem osamdesetih (pred raspad SFRJ). Istraživanje je pokazalo da je tokom tri decenije došlo do promena u obrascima pokretljivosti tj. u strukturi porekla elita. Smanjilo se učešće pripadnika manuelnih slojeva u korist nemanuelnih.

Od drugog svetskog rata jugoslovensko društvo počinje da se razvija kao poseban oblik socijalističkog društva sa državnim (kasnije tzv. društvenom) svojinom nad sredstvima za proizvodnju, sa visokim stepenom ideologizacije društva i dominantnom ulogom Komunističke partije/Saveza komunista u ukupnom društvenom životu. Po okončanju (narodnooslobodilačkog i) građanskog rata (1941-45) dolazi do temeljne transformacije političkog i ekonomskog podsistema društva. Komunistička partija, koja je iz tog sukoba izašla kao pobednik, imala je u svojim rukama aparat prinude (vojsku i policiju) što joj je omogućilo da istovremeno organizuje državnu vlast i društvenu proizvodnju. Osvajanje ključnih vladajućih pozicija je, u istorijskoj perspektivi, teklo zahvaljujući osvajanju političkih pozicija. Tokom II Svetskog rata paralelno su tekle borba protiv okupatora i građanski rat. Komunistička partija, odnevi vojnu pobjedu, preuzima političku vlast i sva iole značajnija sredstva za proizvodnju od dotadašnjih (privatnih) vlasnika, a vrh partijske hijerarhije zauzima sve komandne položaje.

Rezultat društvenih promena, u okviru društvene strukture, je stvaranje jedne posebne nove - vladajuće - grupe u društvu. Reč je, dakle, o manjinskoj i dobro organizovanoj grupi koja upravlja društvenim poslovima i koja u tom procesu koristi svoj politički položaj da bi zadobila ekonomske pozicije a država se pretvara u instrument očuvanja njene moći. Društvo postaje u potpunosti zavisno od partijske države. Donošenjem zakona o nacionalizaciji (1946) postavljaju se temelji formiranju novih ekonomskih odnosa. Vrh partije u ovom procesu sebi obezbeđuje političku vlast i ekonomsku moć. Pravo upravljanja (rukovođenja) sredstvima za proizvodnju pripadalo je vrhu partijske hijerarhije koji je monopolisao sve ključne komandno-upravljačke pozicije u upravljanju privredom i državom, odnosno u imenovanju nosilaca upravljačkih funkcija u društvu.

U Jugoslaviji je tokom socijalističke izgradnje sve vreme postojao proces socijalnog raslojavanja. U ovom kontekstu je bitno da se u svakom globalnom društvu (uključujući i socijalističko jugoslovensko društvo) mogu izdvojiti za analizu ovog problema tri relevantna podsistema: ekonomski, politički i kulturni, a to znači da se može govoriti o postojanju tri ključna kriterijuma društvenog struktuisanja (društvene moć, svojina i obrazovanje) koja se, na empirijskom nivou mogu u mnogo čemu preklapati.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com